

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.289/2023/6.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Dr. Sebők Imre ügyvéd

Az alperesek: ... I. rendű

... II. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Cserjési Gábor ügyvéd

A II. rendű alperes képviselője: Csöndes és Nagy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy Péter ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla, Gf.II.20.190/2022/9/I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szombathelyi Törvényszék, 7.G.40.031/2021/53-II. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 1.016.000 (egymillió-tizenhatezer) forint, a II. rendű alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 2016. május 19. óta felszámolás alatt álló T... S... D.... J.... és S... K... F... T... (a továbbiakban: adós) felszámolója az I. rendű alperes. A felszámoló a felperes 2016. július 8-án bejelentett hitelezői igényét 125.773.400 forint összegben visszaigazolta, abból 106.563.723 forintot a csőd eljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 49/D. § (1) bekezdése szerinti kategóriájú (jelzálogjoggal biztosított) hitelezői igényként. A felszámolási eljárásában a felperes mellett jelzálogjogos hitelezőként vett részt a G.... H... Zrt. és a R... B... Z..., majd ez utóbbi jogutódaként d... Z... M.... A jelzálogjog tárgyát egy d... ingatlanból az adóst megillető tulajdoni hányad (a továbbiakban: ingatlan) képezte.

[2] Az I. rendű alperes 2018. május 8-án kelt intézkedésében a zálogjogos hitelezőkkel az alábbi zálogjogi ranghely szerinti kielégítési sorrendet közölte: első ranghelyen d... Z... M..., a második ranghelyen a felperes, a harmadik ranghelyen a B.... B... Z.... Ezen intézkedés ellen a felperes 2018. május 27-én és a B... B... Z... is kifogást terjesztett elő, amelyeket egyesítettek.

[3] Az I. rendű alperes 2018. június 11-én vette át a felperes kifogását. Az I. rendű alperes még a kifogás elbírálása előtt nyilvános pályázat útján 170.000.000 forint vételáron értékesítette az ingatlant, majd a vételárából 2018. október 3-án a d... Z.... Ü.... I... letéti számlájára átutalt a Cstv. 49/D.§ (2) bekezdése alapján 75.658.627 forintot és 2018. október 8-án 8.218.713 forintot, míg a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése alapján 2019. április 23-án további 72.852.341 forintot.

[4] Az I. rendű alperes a kifogás elbírálatlansága miatt bizonytalan kifizetések visszatérítését azzal kívánta biztosítani, hogy 2018. október 3-án megállapodást kötött d... Z... M...-nal, amelyben d.... Z... M.. vállalta, ha a bíróság a két hitelező kifogásának jogerősen helytad, a kifizetett összeget visszafizeti.

[5] A Szombathelyi Törvényszék a 2020. április 3-án kelt Fpkh.10/2018/24. számú végzésével a kifogásoknak helyt adott, megsemmisítette az I. rendű alperes kielégítési sorrenddel és a kifizetéssel kapcsolatos intézkedéseit és előírta, hogy az I. rendű alperes az elszámolás során kifizetett összegek visszafizetése érdekében haladéktalanul tegye meg a szükséges intézkedéseket, a jelzálogjogos hitelezőkkel pedig a helyes kielégítési sorrend szerint (első ranghely a felperes, második ranghely B... B... Z..., harmadik ranghely d... Z.... M...) ismételten számoljon el. A Szombathelyi Törvényszék végzését a Győri Ítéltábla a 2020. szeptember 23-án kelt Fpkhf.25.424/2020/8. számú végzésével helybenhagyta, a jogerős végzést a Kúria a 2021. február 2-án kelt Gfv.VII.30.007/2021/6. számú végzésével hatályában fenntartotta.

[6] D... Z.... M... az általa felvett összeget nem fizette vissza, abból összesen 3.404.388 forint térült meg 2022 márciusában.

[7] Az adós felszámolási eljárása alatt az I. rendű alperes a II. rendű alperesnél érvényes felszámolói felelősségbiztosítási szerződéssel rendelkezett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[8] A felperes módosított keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. § (1) bekezdése és a Cstv. 54. § (1) bekezdése alapján 94.037.809 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest. A II. rendű alperessel szemben a Ptk. 6:473. § (2) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperesek közötti szakmai (felszámolói) felelősségbiztosítás alapján köteles mentesíteni az I. rendű alperest a felperessel szemben a kártérítés limit összege (70.000.000 forint) erejéig.

[9] Arra hivatkozott, hogy a kifogása elbírálását megelőző, a kifogás szerinti sorrend ellenében történő kifizetés miatt a kifizetett összeggel (94.037.809 forint) azonos mértékű kár érte. A Cstv. céljára [Cstv. 1. § (3) bekezdés] is figyelemmel a felszámolónak vagy be kellett volna várnia a kifogás elbírálását, vagy csak bírói letét útján vagy megfelelő biztosíték ellenében teljesíthetett volna kifizetést. A Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerinti „haladéktalan” fizetési kötelezettség csak a nem vitatott (kifogással nem érintett) helyzetekre vonatkozik. A teljesített kifizetésekről nem tudott, a felszámoló a kifizetésről őt előzetesen nem értesítette. Az első két (összesen 83.877.340 forint összegű) kifizetés után újabb kifogást nyújtott be. Kifejezett tiltakozása ellenére az I. rendű alperes 2019. április 23-án újabb 72.852.341 forintot fizetett ki d... Z.... M.... részére.

[10] Az I. rendű alperes érdemi védekezésében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy nem tanúsított jogellenes magatartást. Nem volt mérlegelési helyzetben, a Cstv. 49/D. § (1) bekezdés *f)* pontja szerinti (megtámadási) határidő lejártát követő 30 napon belül köteles volt a zálogjogosultat megillető összeg kifizetésre. Az intézkedését a bíróság nem függesztette fel. A bíróság nem soron kívül, illetve legfeljebb 30 napon belül, hanem a Cstv. 51. § (2) bekezdés megsértésével, hosszú késedelemmel bírálta el a kifogásokat.

[11] A II. rendű alperes a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását többek között arra hivatkozással kérte, hogy az I. rendű alperes magatartása nem volt felróható, a kártérítési felelősséghez hiányzik az okozati összefüggés. Az I. rendű alperes kártérítési kötelezettségének megállapítása esetén sem lenne köteles a kárért helytállni a biztosítási szerződés rendelkezései szerint.

Az első- és másodfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 94.037.809 forintot. Ezt meghaladóan a (II. rendű alperessel szemben előterjesztett) keresetet elutasította.

[13] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felszámolótól elvárható gondosság körébe tartozik, hogy a rangsor kérdésében megfelelően állást tudjon foglalni, és az is, hogy a kifogás elbírálásáig kifizetést ne, vagy csak bírói letétbe helyezéssel [Ptk. 6:53. § (1) bekezdés *a)* pont] teljesítsen, avagy követeljen meg olyan biztosítékot, amely – az általa felállított rangsortól eltérő bírói döntés esetén – biztosítja a visszatérítést. A téves sorrend alapján történő kifizetés és a hitelezői igény megtérülésének elmaradása között az okozati összefüggés fennáll. További jogellenes és felróható felszámolói magatartásként értékelte azt

is, hogy az I. rendű alperes a kifogást elbíráló jogerős végzés ellenére nem tette meg a visszafizetés érdekében szükséges intézkedéseket.

[14] A II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet az elsőfokú bíróság amiatt találta alaptalannak, mert a felperes kárát a biztosított I. rendű alperes súlyos gondatlan magatartással okozta, így a II. rendű alperes az Általános Biztosítási Feltételek, illetve a Különös Biztosítási Feltételek rendelkezései alapján mentesül.

[15] A felperes és az I. rendű alperes fellebbezése, valamint a II. rendű alperes indokolás ellen előterjesztett fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és a felperes I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét is elutasította. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet (a II. rendű alperessel kapcsolatos indokolás részbeni módosítása mellett) helybenhagyta.

[16] A másodfokú bíróság a tényállást az Fpkf.II.25.046/2023. számú, kifogás iránti eljárás iratai alapján részben kiegészítette annyiban, hogy az I. rendű alperes a felperest az általa 2022. július 20-án átvett levelében tájékoztatta arról, hogy az I. rendű alperes által d... Z.... M.. ellen a kifizetett összeg visszafizetése iránt folyamatban volt perben a bíróság az I. rendű alperes keresettől való elállására tekintettel a pert megszüntette. A felperes a 2022. augusztus 1-jén kelt beadványában az I. rendű alperes eljárása miatt kifogást előterjesztett elő.

[17] A másodfokú bíróság rögzítette, az elsőfokú bíróság a kereset elbíráláshoz szükséges körben a tényállást feltárta, azt – a fenti kiegészítéssel – helyesen állapította meg. Az elsőfokú bíróság marasztaló rendelkezése három (jogi) pilléren alapult: a rangsor téves felállításán; a kifogás iránti eljárás folyamatában kellő biztosíték nélküli kifizetésen; a visszakövetelés során az I. rendű alperes által tanúsított mulasztásokon. Ezekből ez első és a harmadik jogellenes és felróható magatartásként értékelésével az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereset ténybeli alapján. A felperes ugyanis csak a második pillérre, a kifogás folyamatban léte alatti, megfelelő biztosítékokat nélkülöző kifizetésre alapította a keresetét. Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 214. § (5) bekezdése megsértésével vette figyelembe a Pp. 214. § (4) bekezdése szerinti határidőn túl előadott azon további (új) tény, amely szerint a felperes a d... Z.... M.... ellen benyújtott keresetétől elállt. Az elsőfokú bíróság ezért kizárólag azt vizsgálhatta volna, hogy az I. rendű alperes a zálogjogosult kifizetésével jogellenes és felróható magatartást valósított-e meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet ennek fényében bírálta felül, és az elsőfokú bíróság az e körben levont jogi következtetésével nem értett egyet.

[18] Rögzítette, az elsőfokú bíróság előtt Fpkhf.10/2018. számon kifogás iránt folyamatban volt eljárás tárgyát képező 2018. május 8-án kelt felszámoló intézkedés a ranghelyi sorrend közlése volt, ami egyben a felszámoló „tervezett intézkedése”. A bírói gyakorlat szerint nem csak a felszámoló befejezett intézkedése támadható kifogással, hanem az írásban kifejezett egyértelmű közlése is, amely akkor is jogszabálysértő eredményre vezet, ha a közlés időpontjában még a hitelező jogait érintő joghatása nincs. A Cstv. 49/D. § (1) bekezdés f) pontja szerinti elszámolási kötelezettséget nem érinti, ha a felszámoló tervezett intézkedése ellen a Cstv. 51. § (1) bekezdése szerinti kifogást nyújtanak be. A Cstv. 49. § (5) bekezdése szerinti megtámadási határidő lejártát követő 30 nap után a felszámoló köteles a zálogjoggal terhelt vagyon kapcsán elért bevétel – törvényi levonásokat követően – rendelkezésre álló összegét kifizetni a zálogjog mértékéig az általa első ranghelyinek tekintett hitelező részére. Ezzel ellentétes bírói gyakorlat nem alakult ki, ilyet a felperes sem jelölt meg.

[19] A felperes (a nyilvános értékesítés EÉR-en is elérhető adatai ismeretében) a kifizetésig bármikor kérhette volna a Cstv. 51. § (2) bekezdése alapján az intézkedés (az értékesítés vagy az annak során elért bevétel kifizetésének) felfüggesztését, azt azonban nem

kérte, és a felfüggesztésről a felszámoló bíróság hivatalból sem rendelkezett. Így a felszámoló köteles volt a kifizetés teljesítésére.

[20] A másodfokú bíróság kifejtette, a zálogjogosulti sorrend körüli bizonytalanság – a törvényi feltételek hiányában – nem alapozza meg a Ptk. 6:53. §-a, illetve a Ptk. 6:56. §-a szerinti bírósági vagy közjegyzői letét útján való teljesítést. A mindkét intézményre irányadó vagylagos feltételek közül a perbeli esetre csak a Ptk. 6:53. § (1) bekezdése *a)* pontja szerinti feltétel vonatkoztatható, amely szerint a kötelezett a pénz fizetésére irányuló kötelezettségét bírósági letétbe helyezés útján is teljesítheti, ha a jogosult személye bizonytalan, és azt a kötelezett önhibáján kívül nem tudja megállapítani. A felszámolóra irányadó szakmai követelményekre tekintettel a zálogjogosulti kielégítési sorrend mint jogkérdés meghatározása kapcsán az önhiba hiánya nem áll fenn. A privilegizált hitelezőt aktivitási kötelezettség nem terheli, a kifizetés feltételeként tőle biztosíték nem kérhető.

[21] Mivel nem a téves rangsor felállítása volt a kereset alapja, így – jogellenes és felróható magatartás hiányában – önmagában a kifogás elbírálása előtti kifizetés ténye az I. rendű alperes kártérítési felelősségét nem alapozza meg.

[22] Az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset elutasítása szükségképpen maga után vonta a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset elutasítását. Ennek ellenére a II. rendű alperes fellebbezésére tekintettel a másodfokú bíróság állást foglalt a kereset elutasításának az I. rendű alperes marasztalásától független oka tárgyában is, és megállapította, hogy amennyiben az I. rendű alperessel szembeni kereset alapos lenne, a retroaktív fedezet nem terjedt ki a perbeli tényállásra.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[23] A felperes felülvizsgálati kérelmében – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az I. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, míg a II. rendű alperes tekintetében annak megváltoztatását, és a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetének helytadó határozat hozatalát kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet a Cstv. 54. § (1) bekezdésébe, a Ptk. 6:53. §-ába, 6:56. §-ába és 6:519. § (1) bekezdésébe ütközik.

[24] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset vonatkozásában jogszabálysértő, az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettsége megsértésével találta az I. rendű alperes súlyos gondatlanságát megállapíthatónak, ezért az elsőfokú ítélet a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésébe ütközik.

[25] A másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy az I. rendű alperesnek az értékesítést követő 30 nap elteltével a zálogtárgy értékesítéséből befolyt vételárat ki kellett fizetnie a Cstv. 49/D. § (1) bekezdés *f)* pontja szerint a szerinte első ranghelyű zálogjogos hitelező részére, iratellenes és jogsértő jogértelmezésen alapul. Ezen felül a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezésekre hivatkozott, holott a korábbi jogszabályi rendelkezésekben nem ezen 30 napos határidő szerepelt. A másodfokú bíróság nem volt figyelemmel a jogszabály eltérő időállapotaira. Az alperes hivatkozott továbbá a Nagykommentár azon magyarázatára, amely szerint a zálogtárgy értékesítése után haladéktalanul kell a hitelező számára a neki járó összeget kifizetni, ha azonban – többek között – kifogás miatt még nem egyértelmű, hogy a követelést 49/D. §, vagy az 57. § (1) bekezdés egyik pontjába kell-e sorolni, úgy a felszámolónak hitelező részére járó összeget el kell különítenie, és a fennmaradó összegből a többiek részére kell kifizetést teljesítenie. A

felperes előadta, az idézett megállapításból következik, hogy nem minden esetben és mindenáron köteles a felszámoló ténylegesen kifizetni a zálogtárgy értékesítéséből befolyt összeget, ugyanis vannak kivételes helyzetek, amikor kifejezetten el kell azt különítenie. A Nagykommentárban írt példa analóg alkalmazásával akkor sem köteles a felszámoló kifizetni a befolyt összeget, ha a zálogjogosulti hitelezők kielégítési rangsora vitás, amely miatt a kifogásolási eljárás van folyamatban.

[26] A jogerős ítélet tényállásából is megállapítható, hogy az I. rendű alperes az első kifizetést a Cstv. 49/D. § (2) alapján teljesítette, amelyre vonatkozóan a felszámolás elrendelésekor hatályos jogszabály nem írt elő kifizetési határidőt, és csak lehetőség volt a jogszabály nyelvtani értelmezése alapján a kifizetésre. A második kifizetés a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése alapján történt, amelyre a jogszabály nem 30 határidőt állapított meg, hanem úgy rendelkezett, hogy azt haladéktalanul köteles a felszámoló kifizetni. Ennek ellenére az (1) bekezdés szerinti kifizetésre nem haladéktalanul került sor, hanem több mint fél év elteltével az első kifizetést követően. Emiatt sem hivatkozhatott volna alappal az I. rendű alperes arra, hogy a jogszabályi kötelezettségét teljesítette a kifizetésekkel. A felszámolónak lehetősége lett volna a közbenső mérlegben tartalékot képezni a zárómérlegig.

[27] A felperes előadta, az első kifizetés megtörténtéről több mint fél év elteltével értesült, ellene azonnal kifogást terjesztett elő. A már megtörtént intézkedés felfüggesztésére nyilvánvalóan nem kerülhet sor. A bíróságnak 30 napon belül kell döntenie a kifogásról, a felfüggesztést kizárólag a bíróság rendelheti el, és kizárólag a kifogásolt intézkedés tekintetében. Tévesen és a jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen rótta ezért a másodfokú bíróság a felperes terhére azt, hogy nem kérte az intézkedés felfüggesztését.

[28] A felperes nem értett egyet azzal sem, hogy a törvényi feltételek hiányában nem alapozta meg a bírósági vagy közjegyzői letét útján való teljesítést a zálogjogosulti sorrend körüli bizonytalanság. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felszámolóra irányadó szakmai követelményekre tekintettel a zálogjogosulti kielégítési sorrend mint jogkérdés meghatározása kapcsán az önhiba hiánya nem áll fenn, holott a kifogást elbíráló Győri Ítéltábla is arra a jogi álláspontra helyezkedett a másodfokú határozatában, hogy nem egyszerű jogi megítélésű ügyben történt a felszámoló jogértelmezési tévedése. Ennélfogva az önhiba hiánya mint feltétel fennáll.

[29] A II. rendű alperes tekintetében téves a jogerős ítélet megállapítása, miszerint a retroaktív fedezet nem terjed ki a perbeli tényállásra. Ezzel szemben a jelen perben érvényesített kártérítési igény a biztosítási szerződés záradékában foglalt feltételeknek teljes mértékben megfelel, ugyanis a kárigény oka a biztosítás létrejötte előtt keletkezett, és arról az I. rendű alperesnek nem volt tudomása a biztosítás megkötésekor. Ennélfogva a II. rendű alperessel szemben előterjesztett megállapítási kereset vonatkozásában is téves a másodfokú bíróság álláspontja.

[30] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében – tartalma szerint – elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem visszautasítását indítványozta arra hivatkozással, hogy az nem tartalmazza a jogszabálysértés pontos megnevezését és jogszabályhely megjelölését. Ennek hiányában a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[31] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében – az eljárás során képviselt jogi álláspontjára tekintettel – szintén a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[32] A Kúria az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében írtakra tekintettel mindenekelőtt rámutat, a jelen határozat [23] pontjában és az azt követően ismertettek szerint a felperes felülvizsgálati kérelme tartalmazott általa megsértettként állított jogszabályhelyeket és azokhoz fűzött jogi érvelést, így a felülvizsgálati kérelem – a később kifejtettek szerint részben – megfelelt a Pp. 413. § (1) bekezdés *b)* pontjában, valamint az azt értelmező, az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat értelmében a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményben (a továbbiakban: PK. vélemény) meghatározott minimális tartalmi követelményeknek. Nem volt helye ezért a felülvizsgálati kérelem visszautasításának.

[33] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és az abban megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[34] A felülvizsgálat kereteit illetően a Kúria rögzíti, ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a szükséges tartalmi követelményekkel, azaz tartalmaznia kell a megsértett jogszabályhely megjelölését, a jogszabálysértés tartalmi körülírását és a jogszabálysértésre való hivatkozása indokának ismertetését [PK. vélemény 6. pont, Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6. - BH2017.196.]. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a Pp.-ben meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek (Kúria Pfv.V.20.301/2015. - BH2015. 307.)

[35] A felperes bár sérelmezte a másodfokú ítélet iratellenességét, illetve hiányosságát, azonban közelebről nem jelölte meg, hogy a tényállást tekinti-e iratellenesnek, és ha igen, mennyiben. A felülvizsgálati kérelmében nem jelölt meg eljárási szabálysértést, így nem hivatkozott a Pp. 279. §-ának a megsértésére, ezért a Kúria a felperes iratellenességgel kapcsolatos hivatkozását nem tudta figyelembe venni; a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján kellett elbírálnia a felülvizsgálati kérelmet.

[36] A fentiekén túl a Kúria figyelemmel volt arra, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgya kizárólag a jogerős ítélet lehet [Pp. 406. § (1) bekezdés]. Miután a felperes az elsőfokú bíróság II. rendű alperesre vonatkozó indokolása tekintetében hivatkozott a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésének sérelmére, továbbá a másodfokú bíróság a II. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét eltérő jogi indokolással hagyta helyben, ezért a felülvizsgálati kérelem elsőfokú ítélet indokolásának hiányosságával kapcsolatos érvelése a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható.

[37] A Kúria következetes gyakorlata szerint továbbá a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel csak olyan kérdésben támadható, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (Kúria Pfv.VI.20.455/2019/11.; Gfv.VI.30.255/2021/4.) A bíróságok olyan kérdésben, amelyekben nem tárgyaltak és döntést sem hoztak, jogszabálysértést sem követhettek el. A felperes először a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy az I. rendű alperes az első két kifizetést a Cstv. 49/D. § (2) bekezdése, míg a harmadik, 2019. április 23-i kifizetést a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése alapján teljesítette, és a korábbi kifizetésekre a Cstv. nem állapított meg határidőt, míg a 2019-ben teljesített kifizetés határidőn túl történt. A Kúria ezért e jogi érvelést sem értékelte.

[38] Rögzíti továbbá a Kúria, hogy a felperes a II. rendű alperes tekintetében előadott felülvizsgálati kérelmében egyáltalán nem jelölt meg megsértett jogszabályhelyet, a II. rendű vonatkozásában ezért a felülvizsgálati kérelem szintén nem volt érdemben elbírálható, azonban ennek amiatt nem volt az érdemi döntésre kiható jelentősége, mert az I. rendű alperes

tekintetében előterjesztett és érdemben az alábbiak szerint vizsgált felülvizsgálati kérelem eredménytelensége önmagában is megalapozta a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset elutasítását.

[39] A fentiek összegzéseként megállapítható, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemben vizsgálható hivatkozásai alapján a Kúriának abban kellett állást foglalnia, jogszabálysértő módon állapította-e meg a másodfokú íráság, hogy az I. rendű alperes a kifogások tárgyában folyó bírósági eljárás folyamatban léte alatt az általa első ranghelyre sorolt zálogjogos hitelező részére történő kifizetéssel nem valósított meg a Cstv. 54. §-a és a Ptk. 6:519. § (1) bekezdése alapján kártérítési felelősséget megalapozó magatartást.

[40] A felperes e körben egyrészt arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság rossz időállapotú Cstv. rendelkezésre alapította az ítéletét, másrészt az alkalmazandó jogi normát tévesen értelmezte.

[41] A Kúria abban a kérdésben egyetértett a felperessel, hogy a perbeli tényállásra a Cstv. 2017. július 1-jét megelőző rendelkezéseit kellett alkalmazni a Cstv. 83/R. § (3) bekezdése alapján, mivel a 2017. július 1-jén hatályba lépett 2017. évi XLIX. törvénnyel (a továbbiakban: VI. Cstv. Novella) módosított Cstv. 49/D. § rendelkezéseit csak a hatálybalépését követően elrendelt felszámolási eljárásokban kell alkalmazni, és az adós felszámolását 2016. május 19-i kezdő időponttal rendelték el. A jogerős ítéletben hivatkozott Cstv. 49/D. § (1) bekezdés *f)* pontját pedig a VI. Cstv. Novella iktatta be a törvénybe, először 15 napon határidőt meghatározva a kifizetésre, ami 2019. január 1-től módosult 30 napra. Ugyanakkor a másodfokú bíróság ezen tévedésének a Kúria megítélése szerint nincs perdöntő jelentősége, mivel az adott ügyben alkalmazandó 2017. június 30-ig hatályos Cstv. 49/D. § (1) bekezdése – ahogyan arra a felperes maga is hivatkozott – konkrét határidő meghatározása nélkül ugyan, de „haladéktalan” kifizetési kötelezettséget írt elő a felszámoló részére a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból a törvényben meghatározott levonások után fennmaradó összeg vonatkozásában.

[42] A haladéktalan, illetve a jogerős ítéletben figyelembe vett rendelkezés szerinti 30 napon belüli kifizetés is egyaránt rövid határidőn belüli, lényegében azonnal intézkedési kötelezettséget teremtett a felszámoló részére, ami az adott esetben azt jelentette, hogy a kifogás tárgyában folyó eljárás ismeretében is – a bíróság intézkedést felfüggesztő rendelkezése hiányában – erre vonatkozó jogszabályi felhatalmazás nélkül, önhatalmúan nem tarthatta vissza a vételár kifizetését, ahogyan azt a jogerős ítélet helyesen rögzítette. A felperes a felülvizsgálati kérelmében, de a per folyamán sem jelölt meg olyan jogszabályi rendelkezést, amely alapján álláspontja szerint az I. rendű alperesnek jogszerű magatartás esetén el kellett volna járnia, a kifogás jogerős elbírálásáig el kellett volna különítenie a kifogással érintett összeget, illetve amely felhatalmazta a felszámolót annak visszatartására. Ahogyan arra a másodfokú bíróság is rámutatott, ilyen bírói gyakorlat sem ismert. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott nagykommentári magyarázat önmagában erre nem teremtett jogszabályi alapot.

[43] A felperes arra helytállóan hivatkozott a felülvizsgálati kérelemben, hogy alaptalanul értékelte a másodfokú bíróság a terhére, hogy nem kérte a felszámoló bíróságtól a kifogásolt intézkedés felfüggesztését. A Cstv. 51. § (2) bekezdése értelmében a felfüggesztés kérdésében a bíróság – erre irányuló kérelem nélkül – hivatalból jár el, és hozhat felfüggesztést elrendelő döntést, ha a kifogás elbírálása során a felek meghallgatása vagy egyéb bizonyítás felvétele szükséges. Nincs természetesen akadálya annak, hogy a kifogást előterjesztő fél a felfüggesztés iránt kérelmet terjesszen elő, de ennek elmulasztása nem róható a terhére. Ilyen kérelem előterjesztése esetén sem biztos, hogy annak a bíróság helyt ad.

[44] A másodfokú bíróság azt azonban helytállóan állapította meg, hogy a kereset elbírálása szempontjából annak van döntő jelentősége, hogy a kifogást elbíráló bíróság nem

függesztette fel az intézkedést, amiből viszont az következik, hogy a felszámolónak a meghozott intézkedése, az általa felállított kielégítési sorrend figyelembevételével kellett eljárnia a Cstv. 49/D. §-a alapján.

[45] A Kúria nem találta alaposnak a felperes azon hivatkozását sem, hogy jogszabálysértő a jogerős ítélet bírói, illetve közjegyzői letétbe helyezéssel kapcsolatos azon álláspontja, hogy annak nem álltak fenn a Ptk. 6:53. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti feltételei. A felperes e körben azt adta elő, hogy az önhiba hiányát megalapozza, hogy az adott ügyben a zálogjoggal biztosított követelések kielégítési sorrendjét a kifogás tárgyában eljáró másodfokú bíróság is bonyolult jogi megítélésének tekintette, ezért nem látott alapot a felszámoló felmentésére.

[46] Az I. rendű alperes jogértelmezési tévedése abban állt, hogy a zálogjogos hitelezők kielégítési sorrendjét tévesen határozta meg. Ennek elbírálása viszont a kifogások tárgyában folyamatban volt nemperes eljárás tárgyát képezte. Ettől független kérdés az, hogy a kifogással érintett intézkedés alapján milyen eljárási kötelezettség terhelte a felszámolót. A Kúria egyetértett a másodfokú bíróság álláspontjával, hogy nem álltak fenn a letéttel történő teljesítés jogszabályi feltételei, mivel a Cstv. rendelkezési egyértelműen meghatározták a felszámoló eljárását, a befolyt vételár (megtámadási határidő leteltét követő) haladéktalan kifizetési kötelezettségét – az intézkedés felfüggesztéséig, illetve a bíróság eltérő döntéséig – a felszámoló által a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 256. § (1) bekezdése alapján meghatározott kielégítési sorrendben első helyre sorolt jogosult részére. Az olyan jogértelmezés, miszerint a kifogás elbírálásáig a felszámoló a kifogással érintett követelést bírói vagy közjegyzői letéttel köteles teljesíteni, a felszámoló intézkedésének bíróság általi felfüggesztésére vonatkozó szabályozás kiüresítését eredményezné.

[47] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy önmagában a kifogás elbírálása előtti kifizetés ténye jogellenes és felróható magatartás hiányában nem alapozza meg az I. rendű alperes kártérítési felelősségét, amelyre tekintettel a II. rendű alperessel szemben elterjesztett megállapítási kereset sem vezethetett eredményre.

[48] A Kúria ezért a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[49] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét, amelyet a Kúria az I. rendű alperes tekintetében a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett jogi képviselési tevékenység munkaigényét is figyelembe véve mérsékelt összegben, míg a II. rendű alperes vonatkozásában az IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján határozott meg. Az ügyvédi munkadíjak az áfát tartalmazzák.

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[51] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[52] 1991. évi XLIX. törvény 49/D. §, 51. §, 54. § (1) bekezdés

[53] 2013. évi V. törvény 6:519. § (1) bekezdés

[54] 2016. évi CXXX. törvény 413. § (1) bekezdés *b)* pont

A döntés elvi tartalma

[55] A kifogás elbírálása előtti kifizetés ténye önmagában, a jogellenes és felróható magatartás hiányában nem alapozza meg a felszámoló kártérítési felelősségét.

Budapest, 2024. március 6.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző